

Прийнято
до спеціалізовані
вченій ради
ДР 08.820.013
16.12.2022р.
Толочко С.В.

д.е.н.
Марущак Л.В.

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента кафедри «Управління фінансами,
облікової аналітики та моніторингу бізнесу»
ННІ «Інститут промислових та бізнес технологій»
Українського державного університету науки та технологій
Аберніхіної Ірини Георгіївни
на дисертаційну роботу
аспірантки Дронт Марини Анатоліївни
на тему

**«Стратегія управління фінансовими ризиками в умовах кризи (на
прикладі банківських установ)»,
що подана на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 051 «Економіка»**

Актуальність обраної теми. Банківська система, як елемент фінансової системи країни, останнім часом функціонує в нестабільних умовах, викликаних політичними, економічними, а на доданок ще і військовими чинниками, дія яких негативно впливає на банківський сектор та показники діяльності банків.

У зв'язку з цим, пріоритетними завданням діяльності банків стає організація ефективного процесу стратегічного управління фінансовими ризиками, яке спрямоване на їх нейтралізацію задля уникнення негативних наслідків, що можуть бути спричинені ризиками.

Впровадженню системи стратегічного управління фінансовими ризиками вітчизняні банки не приділяють належної уваги. Проте така система має принципове значення для забезпечення стійкого розвитку банку.

Отже, враховуючі вище викладене, слід відзначити, що тема, розкрита здобувачем наукового ступеня, є досить актуальна для банків, діяльність яких відбувається на території нашої країни.

Незважаючи на досить велику кількість наукових праць з проблеми, що висвітлено в дисертації, залишаються питання, що необхідно досліджувати і далі.

В роботі виокремлено наукове завдання, яке потребує вирішення – це теоретико-методичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо стратегічного управління фінансовими ризиками банків в умовах кризи.

Науковою новизною роботи слід вважати:

- удосконалення теоретико-методичних підходів стратегії управління фінансовими ризиками банку в умовах кризи, яка на відміну від існуючих, враховує значення інтегрального показника суттєвості фінансових ризиків, ризик-апетит та рівень покриття економічним капіталом відкритих позицій, що перебувають під ризиком;

- удосконалення методики визначення рівня суттєвості фінансового ризику та сукупного ризику банку, яка, на відміну від існуючої, враховує умови зовнішнього середовища банку: ординарні (стандартні), передкризові, економічна нестабільність (криза);

Також, набули подальшого розвитку:

- підходи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління фінансовими ризиками, які, на відміну від існуючих, відображають складові антикризового ризик-менеджменту: обліково-аналітичні процедури в умовах кризи; методичне забезпечення стратегічних антикризових рішень; антикризовий контроль; фінансовий моніторинг основних бізнес-процесів банку в умовах кризи; складання внутрішньої та зовнішньої звітності з антикризового менеджменту; оптимальний розподіл ресурсів в умовах кризи;

- напрямки самооздоровлення банку, які, на відміну від існуючих, враховують циклічність чинників зовнішнього середовища та стратегію управління фінансовими ризиками, що дозволяє зберегти фінансову стійкість банку в умовах кризи;

- принципи виокремлення внутрішніх ліній безпеки банку за певними функціональними та організаційними характеристиками. Застосування такого підходу дасть змогу уникнути конфлікту інтересів у процесі управління фінансовими ризиками банку;

- підходи антикризового ризик-менеджменту, які, на відміну від існуючих, поєднують стратегію, суб'єкт і об'єкт управління, завдання, вплив та циклічність зовнішнього середовища, стратегічні та бюджетні плани, роль

центрів відповідальності, лінії безпеки банків та ситуаційні інструменти зменшення негативного впливу фінансових ризиків банку.

Серед позитивних моментів потрібно відзначити комплексний та системний підхід до розкриття теми. Так, здобувачем наукового ступеня розглянуто класичну та неокласичну теорії ризику (с. 17-19); узагальнені існуючі визначення ризику як негативного явища (с. 18) та як фактору невизначеності результату (с. 19); сформовано власне розуміння автором фінансових ризиків, яке взято за основу в роботу (с. 24); проведено порівняльний аналіз методів кількісної та якісної оцінки фінансових ризиків банку (с. 27-28); обґрунтовано методи, що можуть бути використані для оцінки різних фінансових ризиків (кредитного, ризику ліквідності, ринкового) (с.29-35); проведено ґрунтовний аналіз розвитку банківського сектору в умовах кризи (с. 58-64); обґрунтовано органи та функції в стратегії управління ринковим ризиком за внутрішніми лініями захисту банку (с. 121-122).

Але відносно роботи є також окремі зауваження:

- в першому розділі доцільно було б розкрити сутність та надати характеристику інструментам стратегічного правління за видами фінансових ризиків банку (табл. 1.18, с. 53);

- у другому розділі не достатньо обґрунтовані критерії, за якими банк оцінює ефективність напрямків само оздоровлення (с. 98, 99).

- в третьому розділі на с. 113 надана характеристика депозитної політики, як одного з інструментів антикризового управління банком, але на рис. 3.1, с. 109 цей інструмент не представлений. Також не розкрито інструмент «дивідендна політика» антикризового управління банком, який представлений на цьому ж рисунку.

Проте, вищенаведені зауваження не знижують практичної та теоретичної значимості роботи, її науковий рівень.

Дисертація є оригінальною, самостійною і завершеною науковою працею. Наукові результати, висновки та рекомендації, які виносяться на захист,

одержані безпосередньо автором, про що свідчать публікації, які висвітлюють результати дослідження.

У роботі використовуються системний підхід та комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, які відповідають поставленим меті і завданням дослідження, та дозволили отримати обґрунтовані вірогідні наукові результати.

Результати роботи характеризуються науковою новизною та отримані особисто автором, що засвідчується публікаціями у наукових фахових виданнях. Кількість та якість публікацій відповідають вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Робота характеризується логічною побудовою. Сформульована мета розкривається у завданнях, поставлених у роботі. За всіма завданнями отримані наукові положення та науково обґрунтовані результати, що у сукупності розв'язують важливе наукове завдання.

Робота відповідає спеціальності 051 Економіка.

Таким чином, дисертаційна робота Дронь Марини Анатоліївни в цілому відповідає як формальним, так і змістовним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051- економіка. Автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051- економіка.

Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління фінансами,
облікової аналітики та моніторингу бізнесу
ННІ «Інститут промислових та бізнес технологій»
Українського державного університету
науки та технологій

Особистий підпис
Марина Аберніхіна
засвідчую
фах. загального відділу Українського
державного університету науки і технологій
MA 20 __ р.
12 20 22 р.

Ірина АБЕРНІХІНА